

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Mati Kaalep
Eesti Autorite Ühing
mati@eau.org
Lille 13
10614 Tallinn

Meie 14.04.2026

nr 10-4/2379-2

Vastuskiri Eesti Autorite Ühingu seoses erakopeerimise tasumääradega

Olete saatnud Justiits- ja Digiministeeriumile pöördumise, milles soovite saada selgitusi erakopeerimise tasumäärade võimaliku muutmise kohta. Soovite oma pöördumises teada, millal korrigeerib Vabariigi Valitsus erakopeerimise tasumäärasid.

Selgitame, et autoriõiguse seaduse (AutÕS) § 26 lg-s 1 sätestatud vabakasutuse erandi kohaselt on õiguste omajate nõusolekuta lubatud reprodutseerida audiovisuaalset teost või teose helisalvestist kasutaja enda isiklikeks vajadusteks, kuid õiguste omajatele tuleb kompenseerida sellest tekkinud kahju, tagades neile õiglase hüvitise. Selle jaoks kogutakse salvestusseadmete ja -kandjate pealt erakopeerimise tasu vastavalt AutÕS § 27 lg-le 1 ning hiljem jaotatakse tasu õiguste omajatele.

Seejuures sätestab AutÕS § 27 lg 7, et Vabariigi Valitsus kehtestab määrusega nn erakopeerimise tasumäärad. Kehtivad tasumäärad on sätestatud Vabariigi Valitsuse määruse nr 14 „Audiovisuaalse teose ja teose helisalvestise isiklikeks vajadusteks kasutamise kompenseerimiseks tasu maksmise kord, salvestusseadmete ja -kandjate loetelu ja nendelt kogutava tasu määrad ning kultuuri- ja teadusprojektide finantseerimiseks toetuse taotlemise kord“ § 3 tabelis. Tasumäärad jõustusid 01.04.2021 ja põhinevad osaliselt 2017. aastal tellitud tarbijaküsitluse tulemustel, kus uuriti, milliste seadmetega ja millises mahus audiovisuaalseid teoseid ja teose helisalvestisi isiklikeks vajadusteks kopeeritakse.

AutÕS § 27 lg 7² sätestab, et Vabariigi Valitsus hindab salvestusseadmete ja -kandjate kasutamist audiovisuaalsete teoste või teoste helisalvestiste reprodutseerimiseks ning isiklikeks vajadusteks koopiategemise mahu muutust vähemalt kord nelja aasta tagant. Sätte eesmärk on tagada regulaarsete tarbijauuringute läbiviimine, hindamiseks muutuseid tarbijakäitumises.

Justiits- ja Digiministeerium kui valdkonna eest vastutav ministeerium on astunud ettevalmistavaid samme tasumäärade ning salvestusseadmete ja -kandjate loetelu ajakohasuse hindamiseks. Kuna Justiits- ja Digiministeeriumi kasutuses polnud piisavalt põhjalikke empiirilisi andmeid seadmete kasutamise mahu kohta, oli sellekohaseid andmeid vaja koguda küsitluse teel. Selleks tellis Justiits- ja Digiministeerium uue tarbijaküsitluse erakopeerimise tarbimisharjumuste uurimiseks.

Küsitlus on lõpuni viidud ja tulemused avalikustatud Justiits- ja Digiministeeriumi veebilehel¹. Küsitluse ettevalmistamisel suheldi kõikide kollektiivse esindamise organisatsioonidega ja võimalusel arvestati tagasisidega. Küsitluse läbiviimisel oli oluline, et selle tulemusi saaks kõrvutada eelmise, 2017. aasta küsitluse tulemustega. Nii saab tasumäärade ajakohasuse hindamisel arvestada aastatega toimunud trendimuutusi. Täiendavalt, AutÕS § 27 lg 7² seab Vabariigi Valitsusele üksnes kohustuse hinnata salvestusseadmete ja -kandjate kasutamise mahu muutust, aga ei kohusta Vabariigi Valitsust

¹ Failid on leitavad <https://www.justdigi.ee/uuringud>, 2025. aastal läbi viidud uuringute jaotises.

tasumäärasid tõstma ega langetama. Tarbijakäitumise muutuste hindamine on üksnes sisendiks Vabariigi Valitsuse edasisele tegevusele ning aitab teha järeldusi, kas tasumäärad on ajakohased ja tagavad jätkuvalt õiguste omajatele õiglase hüvitise või on vajadus tasumäärade muutmiseks.

Tulenevalt 2025. aastal tellitud tarbijaküsitlusest ja sellele järgnevast analüüsist on Justiits- ja Digiministeerium rakendanud kehtivate tasumäärade peal meetodikat, mis arvestab muuhulgas koopiate tegemise mahu muutust võrreldes eelmise küsitluse tulemustega. Justiits- ja Digiministeerium on ette valmistanud kõnealuse Vabariigi Valitsuse määruse muudatused ja määruse muutmise eelnõu on vastuskirja koostamise seisuga kooskõlastusringil². Edasised sammud kujunevad vastavalt eelnõude menetlemise korrale ja kooskõlastusringilt saadud tagasisidele.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Tiina Uudeberg
kantsler

Alex Luik +372 5787 2843
alex.luik@justdigi.ee

² <https://eelvoud.valitsus.ee/main/mount/docList/7004695b-b544-494d-a311-a8605ed31101>